

Sjóvinnubankin fígðjar granskingarætlan í 2 ár

Sjóvinnubankin hefur ákveðið at stunda ein granskingarætlan, id bankin heldur til at verða fýrsta fýrskipta samfelagnum til nýttu. Til hessa verkætlan telur Sjóvinnubankin ein fígðjarátt, ein stuðul upp á 500.000 krónur, sum í húsaváðseftinum er lán til granskingara í eitt 2 ára skeið. Verktællan er sett upp í samstarvi við Fróskingsparsetur Føroya. Granskingarverktællan heitir «Fiskerireguleringar í færøyske fiskerier».

Kandiðlaturin er havnar maðurin Jens Helgi Toftum, foddur í 1961. Hann hevur royndir á fiskivinnuárum bæði sum fiskimaður og sum fiskivinnufrøðingur. Í árum 1981-84 var hann fiskimaður hartars. Í 1990 var hann kandidátur í fiskivinnufrøði við Norges Fiskeriskule, Trondheim universitet. Meðan hann las, starvaðist hann í summarfróttum á Fiskiramskúlarstovum í Færøyskum Kandi-

datuppgáva hansara við Tronsum universitet var «EF og Færøynu. Forvaltning av fiskeresursur og útvæling av kvoter 1977-89».

Eftir lokna útbúgving hevur hann tíð fleiri skeið áttar og hevur annars starvast við «Væðling for Okonomi og Organisasjón» við Norges Fiskeriskule í sambandi við eina røð av granskingarverktællum, sum allar hava við fiskivinnu at gera. Hann hevur sostatt knýtt til eitt granskingarstarv, sum er lótt fýri at gera vart við seg á aljóða stóð.

Granskingarverktællan, sum Jens Helgi Toftum nu fer undir við Sjóvinnubankastuðulnum, ber heitið «Fiskerireguleringar í færøyske fiskerier». Hun er lótt upp sum ein doktraverktællan í fiskivinnufrøði við Tronsum universitet í samstarvi við Fróskingsparsetur Føroya. Verktællan dreigir saman um eitt granskingaróki, id fleiri

hava nortid við her á landi, uttan at nakar er farri undir tað av álvara. Jens Helgi Toftum heldur, at búskaparligar loysnir mugu eiga politiskan møguleika og hesa til samfelagsligu fyrirteytnirar soleiðis er ikki líkt til at verkætlan hansara endur í einari abstraktari víðgerð uttan íokkligt nýttuvirði.

Styrkingin av fiskivinnu gerst ein alsamt meira átrókandi samfelagspurningur, har vit all meira mugu leta út í heim fyri at finna loysnir. Nýggj svar reisa nýggjar spurningar. Spurningarnir eru í lottum fleri enn nakrantíð. Tað hevur tí stór samfelagsligar avleiðingar við sær, hvort loysnir verða áttar. Eitt víðadagligt ikast til tað almenna og politiska orðskifti er tí av sera stórum tyðningi. Tað er alneyðigt hjá okkum at vinna víðadaglan foleika á hessa óki, so vit eisini kunnu koma upp í part, ta fremstu

serfrøðingar greina sundur fiskivinnupolitisk og búskaparligar spurningar. Verktællan hjá Jens Helgi Toftum, id kemur at taka eini 2-3 ár, kemur sostatt óki straks við svári uppá dagins trupulleikar, men við verkætlanina skuldi hótíð til at dríggj saman við an og bygt upp ein foleika, id ger samfelagið betur fyri at svara teimum spurningum, sum fara at reisa seg frammanfyri okkum í komandi tórum.

Fróskingsparsetur Føroya er Sjóvinnubankanum takksamt fyri hetta atak, sum vonandi fer at eydnast við og ynskir Jens Helgi Toftum goða eydna, vilja og kreativitet í granskingarverki hansara. Fyr seðrið er tað eisini sera heppni, at starv hansara byrtar sama dag, sum seðrið fer undir samfelagsligar útbúgvingar.

Stortingsvalget i Norge

Konsulent Jens P. Petersen, Ringsted, vurderer her den politiske udvikling i vort nordiske broderland op til Stortingsvalget d. 15. september og partienes muligheder for indflydelse i det nye Storting, ikke mindst på baggrund af den løbende og skarpe debat om Norge i det nye Europa.

matisk retfærdighed ydes således ikke, også fordi spærregrænsen er 4%. Man har dog forud for sidste valg øget medlems-tallet i Stortinget gennem ordningen med 8 såkaldte udjævningsmandater, som tildeles partierne, hvis de i fylkerne ikke opnår en blot nogenlunde retfærdighed mandatmæssigt. Men lighedheden er ikke opnået og yderligere ca. 10 udjævningsmandater kan alene gøre Stortinget til et fuldgældigt repræsentativt organ uden politikertælt.

Det er iøvrigt kvinderne, der har en rollebededelse, som ikke ses i andre lande - det viser f.eks. halvdelen af regeringen, som er kvinder og foruden Gro Harlem Brundtland og Anne Enger Lunde, har Høyre en stærk ledet i Kaci Kullmann Five. Personligheder i norsk politik ses tydeligt i Arbejderpartiets rækker, hvorfra mange internationale skikkelser kommer. I dag er den fremmeste af disse foruden statsministeren, FN-mægleren i Jugoslavien, Thorvald Stoltenberg, og en af de ventede at blive kommende generalsekretærer i FN. De foresætter en international indsats efter Trygve Lie, Halvard Lange m.fl.

Den politiske outsider ved valget er Venstre, det gamle indflydelsesrige parti helt tilbage fra Unionsiden og indtil efter gerberfolketningen, såfremt en koalition indgås. Der ventes heller ikke forskydning nu, der peger på regeringssamarbejde. Arbejderpartiet, Høyre, Kr. Folkeparti, Senterpartiet, Fremskridtspartiet og Soc. Venstreparti vil ikke bevæge sig meget i forhold til hinanden. De største forskydninger vil ses hos Senterpartiet, der antagelig bliver 7-8

mandater og Fremskridtspartiet, der vil tabe 5-6 mandater - hvis meningsmålingerne taler sandt. Senterpartiet vinder på det EF-mordand og samler de norske bønder og fiskere i større tal end nogensinde samt god stort indluh i byerne. For di dets leder Anne Enger Lunde har en personlig profil ved sit udsæende og sin intelligens, der giver bonus. Fremskridtspartiet taber på grund af andre uheldige, fordi det betyolkes af slanseryttere uden politisk tælt.

Det er iøvrigt kvinderne, der har en rollebededelse, som ikke ses i andre lande - det viser f.eks. halvdelen af regeringen, som er kvinder og foruden Gro Harlem Brundtland og Anne Enger Lunde, har Høyre en stærk ledet i Kaci Kullmann Five. Personligheder i norsk politik ses tydeligt i Arbejderpartiets rækker, hvorfra mange internationale skikkelser kommer. I dag er den fremmeste af disse foruden statsministeren, FN-mægleren i Jugoslavien, Thorvald Stoltenberg, og en af de ventede at blive kommende generalsekretærer i FN. De foresætter en international indsats efter Trygve Lie, Halvard Lange m.fl.

9000 vælgere bag sig anbefaler Venstres kandidater i det yderste nord. Der ved kan Venstre måske komme på Stortinget uden at nå 4%, idet et af de 4 fylkesmandater ved direkte valg højt i nord baner vej.

Norge har et stabilt politisk samarbejdsmonster at udvikle samfundet ud fra, og de 165 repræsentanter på Kong Oskars Stortingshus i midt i Oslo (på Lovshakken) har indtil nu gjort det godt. Fundamentet hjemme i staden, i bygger og på fjeldet er et grundlag så stærkt at skred i venstre eller høj retning er utænkeligt. Stortinget er iøvrigt uopdeligt og sidder en fast 4-årig periode, hvilket giver stor politisk stabilitet.

John Browne

Constantine S. Nicandros

Larry Farmer

Ian Strecker

Frálandastevnan Offshore Europe sett í Aberdeen í næsta mánaði

Aljóða frálandastevnan viðvíkjandi oljuvinnu, Offshore Europe '93, hin ellivta í røðini, verður hildin í Aberdeen í dognum 6.-10. september. Á seinastu ráðstevnu, í 1991, voru um 80 føroyingar við.

Robert E. Irelan

skifti oljuvinnu viðvíkjandi. Men tíverri er higar til luttú spurt burtur úr, ikki minst orsakað av politiskum fjanti. Og hetta hevur tíverri verið stóðan seinastu 20-25 árin, ta id orðskiftið um mótstæðingar vinnur í ella í sambandi við oljuvinnuna á fyrsta sinni tek seg upp í almenna orðskiftinum í Føroyum, sum just ta og ári affarna ósvað kundu fingid væl burtur úr onkrum slag av luttøki í hessa vinnu.

oljuvinnu um allan heim. Umhóð verða fyri lettingar og borieflog, verkfrøðingafeløg, byggefeløg, ráðgevingarfeløg, tenastufeløg og fyrirkor, id framleiða utgerð til oljuvinnuna og onkr.

ABERDEEN
23. august (Diml.)

Í Aberdeen leggja tey seinastu hond á fyrirtekingarnar til aljóðliga stóra olju og gassstevnuna, id hildin verður annaðhvørt á Bvar in hevur leingi verið kallað úr «Oljuhvóðstevna Europe», og hesum hevur einig luttak. Y í flestu foru er Aberdeen fremst á liðunum í heimspartnum, bæði viðvíkjandi vinnu sjálvari og oljum t, sum uppi í henni hógur, so sum rannsóknir, tenastur, utbúgvingar og annað mangt.

Hetti stevnunnar hesaferð er -Handfara broyting um í einum nýggjum tíðarskeiði-. Og á stevnun verða 1500 virki og felags-

skapir úr 18 londum, id fara til sýna fram nýggjastu teknifróðina í sambandi við oljuvinnu - í víðasta merking.

Storur áhugi

Áhugin fyrir framsvingningum og ráðstevnu, hildin í Aberdeen Exhibition & Conference Centre annaðhvørt at, hevur verið óurorstar allra tíðna. Til dømis voru í 1991, á riggu-undu Offshore Europe stevnu, ikki ferri enn 30.000 fólk úr 62 londum komin saman.

Tetta millum voru um 80 føroyingar, sum kundu seg við ymsk viður-

Nu er kanska ov seint, tí áhugi stóru oljufelaganna týkist nú meira vendur móttvegis. Russlánd, óðrum portum av fyrirverandi Sovjetsamveldinum og aðra staðni - Enki er tó at tvást í, at enn eru móguleikar hjá føroyingum at luttak burtur úr.

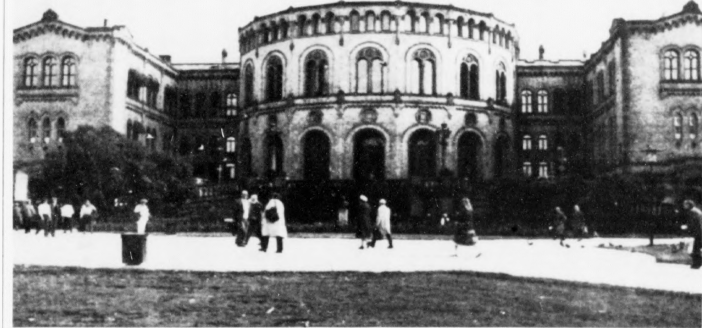
Nytt tíðarskeið

Sum heitið stevnunnar handfara, so ler húsaváðseftinum. Til hesaferð at snúgva seg mest um ter broytingar, sum verða innan oljuvinnuna í síni heild á gáttini til 21. öld.

Á ráðstevnu fara luttakarnir, í stóran mun slík, sum taka avgerðir, at skifta óð um broytingar og nýgerðir í.

Teir fimm dagarnar, stevnan varir, verða hildin 120 fyrirlesar um ymsk evni í sambandi við oljuvinnuna, so sum gagnnyting, menning av oljuáskiftinum, fluttning, viðkald, trygd og umhvørvi. Millum fyrirlesarhaldarnar kunnu nevast John Browne, stjórn í BP, Constantine S. Nicandros, forseti í Conoco-oljufelaganum, Larry Farmer, stjórn í Brown & Root Marine, og Ian Strecker, varformaður í Schlumberger-felaganum.

Serligur dentur verður lagdur á at greina og leggja til rættis nýggja tíðarskeiðin nordsjóaroljun, viðvíkjandi, hvussu hon kann mennast og setast í størri aljóða høpi, gagnnytingin ferst forlótari og avbjóðingarnar eru stórn enn áður, sigur formaðurin í fyrirtekingarnevndini til Offshore Europe '93, Robert E. Irelan.

Stortinget

Færri arbeiðspláss í frálandavinnuni

Hóast bretska frálandavinnan framvegis er í menning, ber nýggj og munabetri teknifróði við sær, at talið á arbeiðsplássum á olju- boripallum fer at minka við 5.000 fram til aldarskiftið.

unum í sambandi við olju og gassframleiðsluna í Noregnum og í Aberdeen-ókinum varð almennakjørdur seinastu viku. Hetta frásagn, id ber heitið «The 1993 Oil and Gas Prospects», lýsir stóru vinnunnar ni og metir um framtíðarútliti, sum í síni heild er stak góð, men sum fara at kosta nokur tusund arbeiðspláss í oljuvinnu.

Frásagnin gevur eina mynd av búnum, framkomnum og sera nøgv

tökfróðiliga merktum idnað, sum røkkur fleiri at inn í framtíðina, hóast hetta luttvist er treytað av nýggj- um ókjum, serliga vestan fyri Hetland ella millum Hetlands og Føroya. Tá har nakrar serfrøðingar, at stóvar oljufeldur eru.

Tökfróði

Í nógv ár hevur verið talað og skrivað um ómenniskjálige baksið, tað er at arbeiða á oljuboripallum,

men so við og við hava teir funnid fram til og framleitt teknifróði, id ger arbeiðið luttivist, so ler húsaváðseftinum «sparir» arbeiðspláss.

So stutt verður met, at fleiri tusund arbeiðspláss hvørva í einum idnað, sum framvegis er í menning, og tað verður teknifróði, id veit verður stótar. Hetta er tað sama, sum er hent - og hendir - innan alla idnaðarframleiðslu, eisini til dømis fiskivinnuna hjá føroyingum.

Tóli, id just eru almennakjørdur, eru hessa bratta minking av arbeiðsplássum á oljum ókjum innan oljuidnaðin, men serliga í frálandavinnuni, t.e. á boripallum. Um 1000 arbeiðspláss ruku seinasta ár, og 5000 fleiri fara helst í komandi árin.

Í lottum arbeiða um 51.000 í vinnu, men hetta tal fer at minka niðri í 45-46 tusund um aldarskiftið, hóast olju- og gassframleiðsla ikki fer at minka.

Lønandi vinna

Tað eru uttrágar peningarnögdir (oljuvinnu) Hvsn dag verða GBP 16 miljónir, t.e. um 200 miljón krónur, pumpaðar í bretska frálandavinnuna, og staturin kraddar sær um GHP 4, t.e. 45 miljónir, hvsn dag er hetti vinnu, id hettu hóast áhaldandi lagar oljuprisir, spur stjórn í fíggarstving oljuvinnunnar, Howard Fisher.

Meningin konstat, leggur hann áttar, og visir á at

meðalstóðin á nýggju oljuvinnu er minkað, hóast kanningar BPs millum Hetlands og Føroya benda á, at tað mótsetta kann henda, og «risa»i framvegis eru har uti», sum hann tekur til.

Fisher leggur tó dent á, at vinnan er í menning og broyting, og at hetta fer at herra í sær alsamt færri arbeiðspláss. Hetta heldur hann ikki vera nakad ræðuligt, tí tað slepst ikki undan tí, skal vinnan kasta nok mikið av sær, so fólk mugu taka nýggju avbjóðingarnar við álið og í hessa.

Her verður bent á, at kanska um 100 nýggj olju- og gassóki fara undir framleiðslu fram til 2011. Um helst av nýggju ókjum fara helst í gongd innan komandi 10 árin, og hetta

Gramplan Oil Related Employment 1993

Activity	Companies	Total employment	Onshore	Offshore
Oil/Gas operators	Oil exploration and production companies	11300	6800	4500
Other Exploration	Oilfield services, seismic, diving	9600	4000	5600
Engineering	Modular construction, oil tools, equipment manufacture	7400	4000	3400
Construction	Hook up, labour hire, platform, maintenance	10500	2900	7600
Distribution	Wholesale distribution, tool rental	2300	1500	800
Catering	Catering contractors	2200	600	1600
Sea Transport	Supply boat operators	1300	1300	
Air Transport	Helicopter operators	1300	1200	100
Transport support	Freight handlers, base support	1300	1300	
Business and professional	Wide range of professional employment agencies, consultants, inspection and testing	4400	3600	800
Others	Chemicals, clothing, medical, miscellaneous	2000	100	1900
TOTAL		51500	27000	24500

ABERDEEN
25. august (Diml.)
Frásagn viðvíkjandi útli-

frálandavinnu í Aberdeen-ókinum

lands mótstæði og í seinna heild við 90. árinum. j.

fer at sama uppluffing nýggj met í hessa framleiðslu Bret-

lands mótstæði og í seinna heild við 90. árinum. j.

fer at sama uppluffing nýggj met í hessa framleiðslu Bret-